

Whitepaper Innovatiespotter

Inhoudsopgave

WHITEPAPER - ZICHTBAAR EN MEETBAAR MAKEN VAN INNOVATIE EN DUURZAAMHEID BIJ BEDRIJVEN	2
SAMENVATTING.....	2
BEHOEFTE AAN BETERE DATA VOOR INNOVATIE- EN DUURZAAMHEIDSBELEID	2
WETENSCHAPPELIJKE BASIS.....	2
FUNCTIONALITEITEN VAN HET PLATFORM.....	3
VIER KERNFUNCTIEITEN	3
TECHNOLOGIE	3
DATA-ACTUALITEIT	4
TOEPASSING EN RESULTATEN.....	4
SBI VERSUS INNOVATIETHEMA'S.....	4
DATA EN MAATWERK.....	5
MEER WETEN?	5

Whitepaper - Zichtbaar en meetbaar maken van innovatie en duurzaamheid bij bedrijven

Samenvatting

Beleidsmakers, regio's, programmamanagers en adviesorganisaties hebben actuele, betrouwbare data nodig om effectief innovatie- en duurzaamheidsbeleid te ontwikkelen. Innovatiespotter biedt inzicht in het **volledige Nederlandse bedrijvenlandschap** en maakt **innovatie en duurzaamheid zichtbaar en meetbaar**. Met datagedreven analyse, actuele bedrijfsinformatie en thematische indeling sluit de data aan bij missiegedreven innovatiebeleid en ontsluit bedrijven die daaraan bijdragen.

Behoefte aan betere data voor innovatie- en duurzaamheidsbeleid

Inzicht in het bedrijvenlandschap is een voorwaarde voor het ontwikkelen en uitvoeren van innovatie- en duurzaamheidsbeleid. Beleidsmakers, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, programmamanagers en onderzoeks- en adviesbureaus hebben behoefte aan actuele, volledige en betrouwbare informatie over alle bedrijven, hun activiteiten en hun bijdrage aan maatschappelijke transitie. Bestaande bronnen bieden vaak geen volledig of actueel beeld van innovatieve of duurzame bedrijven.

Innovatiespotter is tot stand gekomen vanuit deze informatiebehoefte. Waar bestaande bronnen zoals startup-databases, bedrijvenregisters en onderzoek- en statistiekorganisaties beperkingen kennen op het gebied van volledigheid, detailniveau, classificatie of actualiteit, biedt Innovatiespotter een alternatieve datagedreven benadering. Deze aanpak combineert technologische innovatie met wetenschappelijke onderbouwing en is gericht op het genereren van inzichten zonder gebruik te maken van enquêtes, zelfselectie of zelfrapportage.

Wetenschappelijke basis

Innovatiespotter ondersteunt publieke en andere organisaties bij het ontwikkelen en realiseren van innovatie- en duurzaamheidsdoelstellingen. Centraal hierbij staat het Innovatiespotter dataplatform dat het volledige Nederlandse bedrijvenlandschap in kaart brengt en individuele bedrijfsinformatie verrijkt met gegevens over duurzaamheid, innovatie en activiteiten in het innovatie-ecosysteem.

Innovatiespotter is ontstaan als een spin-off van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). De basis van de aanpak ligt in een promotieonderzoek, getiteld *Identificeren van cruciale kennis bij bedrijven* door dr. Gerben Blaauw (2004). De kern van dit onderzoek was de ontwikkeling van een methodiek om kennis meetbaar te maken. Blaauw stelde indicatoren vast, voegde een weging toe aan elk van de indicatoren en ontwikkelde op basis daarvan een kennisclassificatiesysteem. Deze wetenschappelijke aanpak is doorontwikkeld en aangepast om innovatie en duurzaamheid bij bedrijven zichtbaar en meetbaar te maken. De methode is vervolgens met behulp van technologische innovatie (zoals machine learning) opgeschaald en breed toepasbaar gemaakt.

De thematische indeling van Innovatiespotter sluit aan bij het missiegedreven innovatiebeleid van de Rijksoverheid. De indeling ondersteunt beleidsdoelen op het gebied van maatschappelijke transitie, zoals de energietransitie, circulaire economie en gezondheid. Ook sluit de indeling aan bij internationale kaders zoals de Sustainable Development Goals (SDG's).

Functionaliteiten van het platform

Het dataplatform van Innovatiespotter bevat gegevens van alle circa 3 miljoen Nederlandse bedrijfsinschrijvingen. Elk bedrijf wordt systematisch verrijkt met gegevens die relevant zijn voor innovatie- en duurzaamheidsbeleid. Gebruikers kunnen de data analyseren, filteren en combineren op basis van beleidsrelevante vraagstukken.

Vier kernfunctionaliteiten

Het platform kent vier krachtige functies om innovatieve en duurzame bedrijven te selecteren en te analyseren.

- **Innovatiethema's** – bedrijven die actief zijn binnen één of meer van de elf Innovatiethema's: Agrifood, Bouw, Chemie, Circulaire economie, Energie, Health, Hightech, ICT, Logistiek, Sociale impact en Water.
- **Innovatie-ecosystemen** – bedrijven die deelnemen aan ruim 2.000 innovatie- en duurzaamheidsprogramma's, waaronder subsidies, netwerken, fondsen, keurmerken, startup-programma's, patenten, awards en andere registers, zoals de KVK Innovatie Top 100, FD Gazellen, B Corp, FME, RVO-subsidies, campusoverzichten en meer.
- **Duurzaamheidskenmerken** – bedrijven die voldoen aan één of meer van 500 duurzaamheidscriteria, zoals het deelnemen aan duurzaamheidsprogramma's, het uitdragen van duurzaamheidsambities op websites, het onderschrijven van de SDG's, duurzame innovaties, het voldoen aan keurmerken, het verkrijgen van subsidies en deelname aan netwerken
- **Trefwoord zoeken** – een functie bedoeld om individuele bedrijven op te sporen of specifieke groepen bedrijven nauwkeurig te identificeren door gebruik van trefwoorden en combinaties ervan.

Naast de vier kernfuncties biedt het platform zeer uitgebreide selectiemogelijkheden, waaronder:

- **Geografische kenmerken:** postcode (4- of 6-cijferig), plaats, gemeente, provincie, COROP-regio.
- **Werklocaties:** alle 4.000 Nederlandse bedrijventerreinen, science parks en campussen.
- **Bedrijfskenmerken:** SBI-code tot niveau 6, bedrijfsgrootte, oprichtingsjaar, rechtsvorm, hoofd- of nevenvestiging, gebouwfunctie (BAG).

Alle filters en kenmerken zijn te combineren voor een nauwkeurige bedrijvenselectie. Dankzij de flexibele gebiedsafbakening zijn selecties mogelijk op elk gewenst schaalniveau — van landsdeel tot individueel bedrijf.

Technologie

Innovatiespotter past machine learning toe om bedrijven te analyseren op innovatie en duurzaamheid. Deze technologie maakt het mogelijk om snel en efficiënt grote hoeveelheden data te verwerken.

Een machine learning-classificatiemodel van Innovatiespotter is een algoritme dat bedrijven indeelt in categorieën op basis van specifieke kenmerken die passen bij bepaalde thema's. Het model "leert" van voorbeelddata en herkent vervolgens vergelijkbare patronen in nieuwe gegevens. Het model wordt vervolgens ingezet om alle Nederlandse bedrijven automatisch te classificeren. Deze analyses worden doorlopend uitgevoerd waardoor bestaande indelingen actueel gehouden worden en nieuwe bedrijven herkend.

Data-experts voeren handmatige controles uit om de geanalyseerde bedrijven te controleren. Daarnaast raadplegen we externe bronnen met innovatieve bedrijven en vergelijken deze met onze eigen data.

Data-actualiteit

Innovatiespotter-data wordt continu actueel gehouden. Basisgegevens worden 24/7 geüpdatet via meerdere bronnen. Automatische controles zorgen bij inconsistenties voor de juiste data. Bedrijfswebsites worden regelmatig geactualiseerd, zodat zoekfuncties en machine learning op recente data werken.

Aanvullende bronnen, zoals subsidieregelingen, netwerken, keurmerken, gebouwfuncties (BAG) en kadastrale data, worden periodiek vernieuwd volgens hun eigen actualisatiecyclus.

Toepassing en resultaten

Innovatiespotter ondersteunt beleidsontwikkeling en uitvoering op verschillende manieren met direct beschikbare data en selecties:

Versnellen van beleidsprocessen:

- Betere besluitvorming met actuele en betrouwbare data.
- Kortere beleidscycli dankzij real-time data in elke fase.

Efficiënter inzetten van mensen en middelen:

- Zichtbare en meetbare doelgroepen.
- Eenvoudige monitoring met direct toepasbare innovatie- en duurzaamheidsindicatoren.
- Minder onderzoek nodig doordat data al beschikbaar is.

Versterken van het innovatie-ecosysteem:

- Gerichte ondersteuning voor alle doelgroepen.
- Sterkere regio's door nieuwe samenwerkingen.
- De data draagt bij aan inzichten die je anders niet verkrijgt en ontsluit bedrijven die je anders niet vindt.

SBI versus Innovatiethema's

De Innovatiethema's van Innovatiespotter sluiten aan bij het Nederlandse missiegedreven innovatiebeleid. Deze thematische indeling wijkt bewust af van de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) zoals gebruikt door het handelsregister en CBS. De SBI-classificatie biedt weinig ruimte voor het herkennen van innovatieve of duurzame bedrijven. Daarvoor zijn een aantal redenen:

- **Statische toewijzing:** Innovatieve bedrijven passen voortdurend hun activiteiten aan om in te spelen op economische, technologische en maatschappelijke trends, terwijl hun SBI-code meestal ongewijzigd blijft. Mede daardoor weerspiegelt de SBI-classificatie vaak niet de actuele bedrijfsactiviteiten. Zie ook de volgende bullet
- **Beperkte aansluiting:** Voor innovatieve en duurzame bedrijven is meestal geen passende SBI-code beschikbaar. Hoewel een nieuwe indeling in 2025 staat gepland, vindt deze slechts één keer in de ongeveer 15 jaar plaats en is de huidige aanpassing vooral gericht op een andere indeling, met weinig ruimte voor nieuwe onderwerpen.
- **Focus op bedrijfsproces:** De SBI richt zich voornamelijk op het primaire proces van bedrijven. Voor missiegedreven innovatie is ook het doel van het bedrijf bepalend, evenals de vraagstukken waarvoor oplossingen worden ontwikkeld.

- **Sectoroverstijgende innovaties:** Innovaties vinden vaak plaats op het snijvlak van sectoren en buiten de bestaande indelingen. Technologiën zoals 3D-printen, robotisering, fintech en AI transformeren verschillende sectoren en benadrukken de noodzaak voor flexibele classificaties.

Innovatiespotter kijkt juist sectoroverstijgend, volgt actuele ontwikkelingen en maakt zichtbaar welke bedrijven bijdragen aan innovatie en maatschappelijke opgaven – ongeacht hun SBI-code. Zo wordt bijvoorbeeld een ingenieursbedrijf dat geavanceerde oplossingen voor windturbines ontwikkelt niet geclassificeerd als ‘technisch ontwerp bureau’, zoals in de SBI-classificatie, maar als een hightech bedrijf dat bijdraagt aan duurzame energie. Bij Innovatiespotter krijgt dit bedrijf de Innovatiethema’s ‘Energie’ en ‘Hightech’.

Data en maatwerk

Directe toegang tot de Innovatiespotter-data is mogelijk via licenties op het Dataplatform, Regiolicenties, API’s, interactieve Innovatie- en duurzaamheidsdashboards en Regiostatistiek.

Indirect gebruik is ook mogelijk, bijvoorbeeld door een bedrijvenlijst op maat te laten samenstellen of door analyses en onderzoek te laten uitvoeren.

Meer weten?

Voor vragen of meer informatie neem contact op met Gea Vellinga:

E-mail: g.vellinga@innovatiespotter.nl

Telefoon: 0651556619

Website: innovatiespotter.nl

‘Wie goed geïnformeerd is, neemt betere besluiten.’